

EJSZAKAI SETA

A NAGY TÜNTETÉS UTÁN.

Csendesen, nyugalmasan ülünk a kávéházban. Holülne máshol a pesti ember? A kávéház a tanyája, a mulatóhelye, a dolgozószobája, az üzleti irodája, az olvasóterme, a szórakozása, a pihenője. Üzleteket is lehet kötni a kávéházban, sőt viszonyokat is, sőt karriert is lehet benne csinálni, a mióta kávéházból ülnek az emberek a bársonyszékbe és a főispáni méltóságba.

Ülünk a kávéházban (a ki korán érkezett, az utcán telepedett le, a poros »kertben«) és várjuk a tüntetőket.

— Vajjon erre jönnek-e? Vajjon beverik-e az ablakokat? — kérdezi valaki.

— Ugyan! — förmed rá a többi. — Hogy is lehet ilyet gondolni! Komoly, szép, ünnepélyes felvonulás lesz. Lampionokkal. Katonazenekarral. És énekelni fognak hazafias dalokat. Esetleg a Himnuszt. De mindenestre azt a népszerű dalt, hogy: »Kötelet a Tisza Pista nyakára!« — — Nagyon szép lesz.

Sohase jó, ha valaki ilyen hosszan fejt ki a véleményét. Mert mire a végére ér, nagyot fordul azalatt a világ. Még a szépnél tartunk, s már özönlük be a tömeg. Sápadt arcú utczaí járókelők, a terras vendégei, sikongató nők, kivágott ruhában, ijedt férfiak, kalap és bot nélkül. A sok finom imbisz, a drága sörök, a párolgó fekete (mi is lehet ezekben az ugynevezett fekete kávékban?), minden csakünn marad. A fehér arcú, egymáson keresztül törtető tömeg dehogyan marad a kávéházban, menekül tovább, ki az udvarra, le a pinchébe; föl a billiárd-terembe. Sokan csöndes kis helyekre menekülnek, magukra csukják az ajtót. Egy asszony elájul.

Furcsa lehet az a lampionos diszmenet, azzal a katonabandával.

Nem is énekelnek az éjszaka lovagjai. Csak rohannak egymás mögött, sűrű tömegekben, izzadt arczokkal. A szemök forog.

Az egyik egy tégladarabot emel föl s elhajítja. Mint egy jókora gyerekfej, röpül a kődarab. Nagy csörömpölés. No semmi, csak egy kétezer koronás tüköruveg.

Egy suhancz, alig husz éves lehet, fölkap a márványasztalról egy sörösüveget. Már hajítani készül. De egyszerre meggondolja. Az üvegben sör van. Megáll, kiiszsza a sört. Hogyne, szegény fiu, olyan sokat szaladt, s bizonyára szomjas. Mégis nagyszerű, ha egy üveg sör árán meg lehet menteni egy drága, három méteres ablakot.

Szóval a suhancz megitta a sört. Azután megfordítja az üveget, s beveri vele az ablakot. Megy tovább.

Az asztalokon nehéz, ezüst gyufatartók állanak. (Talán nem is igazi ezüst.) Egy suhancz megragadja. Talán rá akar gyujtani? Vagy fegyvernek használja és ablakokat tör vele? Egyiket se teszi. Zsebrevágja a gyufatartót. De előbb kivessza a zsebéből egy ökölnyi kődarabot, azzal veri be az ablakot. Nem veti meg a hasznosat, de nem mulasztja el a kellemeset.

Nem tartott az egész tovább, mint a mig elmondom. Vagy tiz perczig legfeljebb. Ezalatt a kávéházban elpusztult két óriás ablak, három vagy négy kisebb, két üvegfal a terraszon, két villamos ivlámpa, — alig öt-hatezer korona az egész.

A kávéház előtt nem maradt se bot, se kalap, se ernyő, se ezüsttál, se gyufatartó, de maradt vagy tiz féltégla s temérdek üvegszilánk.

S máris a harmadik, negyedik házból hallatszik a sikongatás, a csörömpölés, a káromkodás, a rombolás örületes lármája.

Az emberek lassanként előbujnak. Még sápadtak. A legtöbbenk még nem jött meg a hangja. Csak egy-kettő kiabál rekedten:

— Le kell eresztetni a vasredőnyöket.

A kávékeserű humorral felel:

— Ugyan minek? Hiszen már nincsen ép ablakom.

*

Eltünődöm rajta, vajjon mi köze a kávéház ablakainak az általános titkos választójoghoz? Pláne a községenként valóhoz, mert ez is fontos. És arra se tudok rájönni, hogy a pesti tüntetőknak merre van a téglagyáruk? Mert mindegyiknél egy tarisznyára való téglavolt. Hogy föl lehetne lendíteni ezzel a temérdek téglával az építőipart!

Közben rémhíreket mesélnek kései jövevé-